

met al wat ze reeds wisten, met geheel het resultaat van hun voorafgaande vorming, tot met hun omgeving en actestukken, en beweert, dat de Heilige Geest dezen geheelen persoon, met al wat tot hem hoorde, gebruikt heeft om in en door hem te herinneren, te schiften, te louteren, te denken, te schrijven; maar ook daarnevens, dat de Heilige Geest, zonder tusschenkomst van motorische of sensorische zenuwen, en dus ook zonder de buiging van spraakspieren, of de trilling van den luchtgolf wel terdege nieuwe bewuste heldere gedachten aan hen meedeelde. Ontkennen, dat God ook hoorbaar sprak, doe ik daarmee geenszins, op Sinaï en op den Thabor greep dit zeer stellig plaats. Maar bij de inspiratie der Schrift komt dit niet in aanmerking, dat was ingeving door indringing van den Geest in het centrum van de persoonlijkheid der schrijvers, en een absoluut onderwerpen van wat aan en in hen was aan de souvereiniteit van den Heiligen Geest.

De rationalistische uitvlucht om „Schrift” en „Woord Gods” te scheiden, is evenals het hedendaagsche protest tegen de inspiratie der woorden, hiermeê vanzelf geoordeeld. De Schrift is Gods Woord én als geheel én in zijne deelen. Synthetisch, omdat het bestek voor en de inhoud van de Heilige Schrift in haar organische samenvatting God tot auteur heeft en der gemeente geschonken is als afschaduwing van de vleeschwording des Woords. Maar óók, de Schrift is Gods Woord analytisch d. i. in elk zijner deelen; niet omdat elk dezer deelen een nieuwe gedachte Gods onder goddelijken vorm tot ons brengt, maar omdat zoowel de eigen gedachten Gods, als de gedachten der menschen en zelfs die van Satan, voor zoover de Schrift ze ons boekstaamt, ja, elk lied en elk verhaal des Bijbels, zelfs van wat de goddeloozen tegen God Almachtig bestaan dorsten, ons hier niet met de onzekerheid van het menselijke, maar onder het onfeilbaar credentiaal van het goddelijke, d. i. van het woord des Heiligen Geestes, wordt voorgelegd. De jongste dogmatici in Duitschland geven het denkbeeld van een inspiratie die wel de gedachten, maar niet de woorden zou aangaan, dan ook al meer op. Reeds Rothe getuigde: „Ueberhaupt sind worte und gedanke unzertrennbar.” „Es giebt keine gedanke ohne worte; sie können nicht anders als in den Worten und mittelst der worte concipiert und festgehalten werden” ¹⁶⁾. Zelfs modernen ontkennen dit niet langer. Het was dan ook puure „gedankenlosigkeit” ¹⁷⁾, gelijk Rothe het noemde, om voor een inspiratie der „gedachten”, maar tegen de inspiratie der „woorden” te ijveren. Wie dat doet is geen denker, laat staan een psycholoog. Neen, zoo dikwijls de Heilige Geest in een menselijke persoonlijkheid indrong, om hem als instrument voor het opstellen van een rolle der Schrift te bezigen, kon Hij zijn doel niet bereiken, tenzij óf de reeds in hem voorhandene óf de nieuwe hem ingegevene gedachten, eerst indrongen in zijn